

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Університет державної фіскальної служби України
Науково-дослідний інститут фіскальної політики
Науково-дослідний центр митної справи

III науково-практична інтернет-конференція

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ»

17-24 травня 2019 р.

Збірник тез інтернет-конференції

Губіна І.С.

Сутність та значення попереднього інформування в діяльності митних органів..... 80

Жданова В.П.

Верифікація як форма обміну інформацією щодо країни походження товарів..... 82

**Секція 3. МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ВАЖЕЛІВ ВПЛИВУ
ДЕРЖАВИ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ**

Макаренко А.В.

Процедура прийняття попередніх рішень на поміщення товарів в окремі митні режими 85

Терещенко С.С., Галько С.В.

Надійність та безпечність міжнародного ланцюга поставок товарів: чого очікувати українським уповноваженим економічним операторам..... 87

Брендак А.І.

Розвиток інструментів регіонального профілювання митних ризиків в Україні..... 92

Несторишен І.В., Туржанський В.А.

Механізм формалізації та затвердження профілів митних ризиків..... 95

Хома В.О.

Безмитна торгівля: проблеми удосконалення понятійного апарату..... 98

Капітанець С.В.

Створення МБТ в зонах (залах) прильоту у пунктах пропуску через державний кордон..... 101

Корнійчук О.О.

Тенденції вдосконалення порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків в митній системі України..... 105

**Секція 4. БОРОТЬБА З КОНТРАБАНДОЮ ТА ПОРУШЕННЯМИ
МИТНИХ ПРАВИЛ ЯК ПРІОРИТЕТ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

Прокопенко В.В.

Реалізація права митних органів щодо забезпечення режиму зони митного контролю..... 109

здійснюється відповідним підрозділом центрального відомчого апарату, а саме доводяться до митниць у вигляді поновлень АСМО. Після імплементації ПР відповідний структурний підрозділ центрального апарату повідомляє митниці про необхідність поновлення АСМО. Електронні регіональні ПР доводяться до митниць також у вигляді паспорта ПР, листом разом з рекомендаціями щодо наповнення регіонального ПР, зокрема, щодо заповнення окремих полів модуля АСМО «Регіональні профілі ризику». Документальні ПР доводяться до митниць листом.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку розроблення профілів ризику: наказ ДМСУ від 22.12.2010 № 1514. Дата оновлення 11.01.2012. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=07TQ6BD872> (дата звернення: 15.09.2018).
2. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684. Дата оновлення: 15.09.2015. URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63959.html> (дата звернення: 01.05.2019).

ХОМА В.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Науково-дослідний центр митної справи

Науково-дослідного інституту фіскальної політики

Університету державної фіскальної служби України

БЕЗМИТНА ТОРГІВЛЯ: ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ

Визначаючи засади державної митної справи, Митний Кодекс (далі - МК України, Кодекс) та інші закони України оперують цілою низкою дефініцій, формулюють та пояснюють зміст ряду категорій, зокрема, митної території та митного кордону України, процедури митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, митні режими, умови та порядок справляння митних платежів, митні пільги тощо. З огляду на вагомість сфери правового регулювання, важливості правильного розуміння, використання та застосування відповідних правових положень їх якість має бути на найвищому рівні. Це повною мірою стосується якості норм, що регулюють сферу, пов'язану з реалізацією товарів через магазини безмитної

торгівлі у режимі безмитної торгівлі. Тому, досліджуючи правове регулювання у сфері безмитної торгівлі, будемо звертати увагу на якість нормативних положень, так як і ця сфера правового регулювання потребує аналізу та вдосконалення відповідно до стану розвитку суспільних відносин.

Отже, розглядаючи МК України як основне базове комплексне джерело правового регулювання усіх питань державної митної справи необхідно зауважити, що у відповідності до структури цього кодифікованого акта основні положення щодо реалізації митного режиму безмитної торгівлі та здійснення митної справи у сфері діяльності магазинів безмитної торгівлі в Україні розміщені у главі 22 «Безмитна торгівля» та у главі 60 «Відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі» [1]. Поряд з тим, ряд окремих положень знаходяться у інших структурних частинах МК України. Усього термін «безмитна торгівля» застосовується у Кодексі 103 рази, із них: - 65 разів у главі 22 «Безмитна торгівля» (ст.ст. 140-146). Тому, досліджуючи структурні елементи МК України через призму оцінки якості правових норм, що регулюють митний режим безмитної торгівлі, зосередимось юридичному аналізі положень саме глави 22 «Безмитна торгівля», як основній, у цій сфері регулювання, частині Кодексу. Визначальною у цій главі є стаття 140 «Митний режим безмитної торгівлі», оскільки у ній сформульовано дефініцію, поняття «безмитної торгівлі». Для визначення повного змісту поняття «безмитної торгівлі» необхідно виокремити та піддати аналізу його найвагоміші складові, змістовні елементи, що й визначають його ознаки. Отже, за визначенням МК України «безмитна торгівля»:

- 1) це митний режим;
- 2) товари, відповідно до цього режиму не призначені для вільного обігу на митній території України;
- 3) товари у цьому режимі весь час перебувають під митним контролем:
 - ці товари знаходяться під митним контролем;
 - ці товари реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем;
- 4) ці товари знаходяться та реалізуються лише у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення;
- 5) ці товари знаходяться та реалізуються на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси;
- 6) щодо цих товарів діє умовне звільнення від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів;
- 7) щодо цих товарів не застосовуються заходи нетарифного регулювання

зовнішньоекономічної діяльності;

8) щодо цих товарів не проводяться заходи офіційного контролю.

Отож, виділивши вісім ознак «безмитної торгівлі», проаналізуємо зміст цього поняття та зміст окремих ознак. Як зазначено, безмитна торгівля – це один із митних режимів, який встановлює митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус тощо. Вбачаємо, що дане визначення сформульовано дещо не коректно, тому що при формулюванні положень нормативно-правового акта засобами української мови необхідно дотримуватись загальноприйнятих правил побудови речення. Українська літературна традиція передбачає опис ознак основної категорії, про яку розповідається у реченні [2, с. 146]. Вважаємо, що «безмитна торгівля» – це різновид діяльності, як діяльність – це, у першу чергу, різновид торгівлі, що має ознаки безмитної, тобто здійснюється без справляння мита. У даному випадку така послідовність вираження думки та побудова речення дещо порушена, так як записано, що «безмитна торгівля» – це є режим, однак безмитна торгівля – це є торгівля товарами, що умовно звільненні від сплати мита. Тобто, виходячи з формулювань Кодексу, словосполучення «безмитна торгівля» можна розглядати лише як власну назву одного із митних режимів, на формулювання якого вплинув професійний сленг митників (який, до речі, проявляється і в низці інших формулювань митного законодавства). Тому вважаємо, що у назві глави, та тексті ст. 140 більш доцільно застосувати спеціальну назву у формі словосполучення «режим безмитної торгівлі», яка краще відображає зміст цього поняття. Саме таку назву має ст.140 МК України. Логічно, що таку назву варто застосувати і до глави 22-ї Кодексу.

Можливо найбільш визначальною ознакою «безмитної торгівлі» є те, що товари, перебуваючи у цьому режимі, знаходяться під митним контролем та реалізуються під митним контролем. Що ж це означає, що товари поміщені у режим безмитної торгівлі перебувають під митним контролем?

У п. 24 ст. 4 МК України «митний контроль» визначено як сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку [1]. Вбачається, що цю дефініцію, як і ряд інших сформульовано доволі спрощено, без виділення хоча б основних характерних ознак цього виду контролю. Єдиною згаданою ознакою митного контролю є лише те, що він є «сукупністю заходів». Наступне пояснення про те, що вони «здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку» не може розцінюватись як індивідуальна характерна ознака митного контролю,

так як така ознака може бути застосована до будь-якої іншої сукупності заходів, що здійснюються у митній сфері, таких як митні процедури, митні формальності тощо (така калька у формулювання цих понять на жаль присутня у Кодексі). Також, вважаємо, що вираз «забезпечення додержання норм цього Кодексу» взагалі межує з помилковістю, так як до норм МК України належать ті, які не стосуються порядку здійснення митного контролю, а встановлюють адміністративну відповідальність та порядок провадження у справах про митні правопорушення, визначають управлінську систему митної сфери та статус митних органів тощо. Інші нормативно-правові акти з питань державної митної справи та міжнародні договори України також не завжди безпосередньо пов'язані з митним контролем. Тобто, вираз «здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу...» і т.д. не тільки не є індивідуальною ознакою митного контролю, але й спотворює визначення його справжнього змісту, так як митний контроль, як комплекс заходів не забезпечує визначення відповідальності, статусу органів тощо.

Отож, наше дослідження виявило ряд недоліків формулювання положень МК України, що вказують на необхідність підвищення якості правотворчого процесу, залучення до нього юристів, науковців, теоретиків і практиків. Ці проблеми вимагають подальшого наукового осмислення та вирішення.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України: зі змінами від 08.11.2018 / Верховна Рада України. Офіц. вид. Київ: Парлам. вид-во, 2012. 552 с. (Бібліотека офіційних видань). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 05.04.2019).
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посібн. для студ. вищих навч. закладів. Львів: Видавництво Каравела, 2005.

КАПІТАНЕЦЬ С.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Науково-дослідний центр митної справи

Науково-дослідного інституту фіскальної політики

Університету державної фіскальної служби України

СТВОРЕННЯ МБТ В ЗОНАХ (ЗАЛАХ) ПРИЛЬОТУ У ПУНКТАХ ПРОПУСКУ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН

Пожвавлення зовнішньоекономічних відносин України з іншими державами, зростання ділової активності у галузі інвестиційної діяльності та